

VENTA
30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 cèntims

ADMINISTRACIÓ
Carrer de Ponent, 1, 3.er
(Buxó baix à la escala)

Surt à llum puntualment
tots los divendres.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA
Un trimestre 1 pesseta

ESTADOS
Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONES
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 cèntims
ó en timbres
especials pera periòdichs

SUFRAGI UNIVERSAL

Compendi recopilat
del projecte presentat
per votar sens restriccions;
ab elements tan polítics
y notables específichs
se farán las elecciones.

MISTERIS

No en va es la política lo camp de totes las concupiscencias, pera que tot lo més absurd é inverossimil puga arribar a prendrehi peu, y semblin corrents y fins posats en ordre una rumors que, fora de las corrompudas y corruptoras esteras gubernamentals, no farien més que excitar la riulla dels més y 'l despreci de tothom.

Ab motiu de las darreres xiuladas de que ha sigut objecte en Cánovas, han anat prenent peu uns rumors tan estrafalaris, que, com dihem més amunt, no tindrian res de possible ni verossimil, si no 's tractés de política; d'aquesta farsa en que no 's hi plany intriga, traicció, incoherència ni desvergonyiment ab tal de sortisen cadascú ab la seva, que no es altra que ferhi carrera.

Donchs, com anavam dihent, se murmura que 'l casori d' en Cánovas, vell y xacró, ab una marquessa milionaria, jove y guapa, va a tindre una influencia immensa en la política y en los futurs destins del partit conservador. Se diu que la dona d' en Cánovas vol brillar en lo mon aristocràtic més que una reyna, y que pera poder satisfer tal passió (cadascú té las sevas) es per lo que principalment 's ha casat ab lo monstre, segons los seus, de la política espanyola. Fins aquí la cosa no porta encara malícia.

Y continúa dihentse que, ab motiu del desitj de voler brillar més que una reyna, desitj algunas vegades contan no massa prudent ó convenientment manifestat, la abans senyoreta de Osuna, avuy senyora de Cánovas, ha contret certa rivalitat... vamos, té certa tirria, direm millor en llenguatge del poble, a una elevada, discreta, elegant, distingida, aristocràtica y virtuosa dama (eh que tal si 'n sabem de cremar encens) que realment brilla com una reyna per sa discreció, son talent y sas virtuts. Aquí ja comença a enmaranyarse un xich la tramoya.

Y vet aquí que un cop casada la de la tirria ab en Cánovas, va a projectar un viatge triomfal per tota Espanya y l' estranjer, pretenint nada menos, per lo que respecta a Espanya, brillar com una reyna, tant ó més que 'l altra senyora que ja hi brilla. Pero arriban a Barcelona, y a pesar dels esforços dels conservadors, ningú fa cas de la novia d' en Cánovas, precisament allí ahont tant se 'n havia fet de 'l altra senyora; primer desenganya. Van cap a Saragossa, y allí ja comensaren a ferne cas; pero fillets de Deu! quina esquellotada! jao crech que a cap viuda s' hagi fet may tant! jencara li xiulan las orellas a la novia!

Arriban a Madrid ab lo cap baix y ab la cúa entre camas, llosts de la primera part del viatge triomfal. Mes no aveninise a que quedés aixís aquell modo tan especial de brillar com una reyna, decidiren los senyors de Cánovas fer un altre viatge a la seva terra, la de Maria Zantísima, ahont ja ho prepararian tot be y a temps de ferlos a son pas regias funcions de desagravi.

Y van cap a Andalucía. Los conservadors de Huelva preparan donas que portin memorials a la senyora d' en Cánovas, com si fos una reyna;... pero 'l poble de Sevilla repeteix la ovació de Saragossa, corregida y aumentada ab varios cops de pedra y algunas gorratadas. Lo viatge triomfal ja comença a ferse irresistible. En Cánovas ja ha acabat la paciència y a la seva costella se li remou tant la tirria de veure de quin modo brilla com una reyna, que 's diu si va agafar diarrea... de cervell.

A Córdoba 'l clero estè preparat pera rebre als xiulats personatjes, portantlos a la catedral pera cantarlos un Te-Deum per sa felis arribada, com si fossin reys;... pero Madrid, 'l aristocràtic Madrid, los corona de ovacions de tal manera, que si no es la policia y la Guardia civil y 'l Govern, es ben segur que aquell dia algun vehí de la coronada vila hauria tirat a la olla pilota de conservador.

Y ab aixó arribá fins al cap-de-munt de tot lo de la tirria femenina.

Vingué pròxim lo dia de Santa Isabel a tals aconteixements, y molts foren los que notaren que 's conservadors dirigian inusitadas y més que molt expressivas manifestacions d' afecte a D.ª Isabel II, la destronada del 68, sent aixís que fins llavors los conservadors apenas si 'n havian recordat del sant del seu nom. (Van ententent lo joch nostres lectors?)

Luego en Cánovas s' ha posat furios contra 'l Govern; ha dit que la monarquia no podia sortir al carrer, porque ell era xiulat... ¡com si ell fos lo rey! y fins ha amenassat més amunt del Govern dihent que si 's prescindia dels conservadors se n' aniria al retraiment, que en Espanya es sinònim de conspirar.

També s' assegura que entre 's conservadors ja s' han manifestat duas tendencias, dihentse de la contraria a n' en Cánovas lo grupo dels anti-joaquimistas, es a dir, lo nom de D.ª Joaquina, senyora del jefe dels conservadors. Acaban de comprendre aquest embolich de la política nostres lectors.

Aquí una de dos: ó lo que 's diu es veritat, ó no es veritat. Si es veritat, resulta que 's que se diuen més serios partits polítics de la monarquia, estan a mercé d' una ridícula passió de la vanitat femenina; y si no es veritat, sortint y condensantse aquestos rumors en las esferas políticas de la Cort, resulta que 's homens son uns donetes, y que apelan a tota mena de medis pera desacreditar al contrari, fent aixís de més probable realització son intent, que may es ni pot ser altre que assaltar lo presupost ó sostindrehi indefinidament una vegada s' hi ha arribat.

Aixís es que 'l poble no té de fer més que apendre a concise 's grans polítics pera apartar sempre de las esteras gubernamentals la vista ab horror y 'l ventrell ab asco.

SERMÓ III

Van passar set ó vuyt generacions durant las quals no va ocorre res de nou; tots eran una colla de cebas, menos un tal Abraham, fill d' un tal Thare, que gossaven en lo poble la celebritat que avuy gossan alguns pares y fills que molts contenen.

Y vet aquí que Abraham, que tenia un amicch que 's deya Lot, un ximple que 'l va encalabrinar pera que toquessin lo dos del poble, se va deixar enganyar ¡com era tan jove! no tenis més que setanta cinch anys! y agafant a la de casa, van reunir una pila d' ànimas de canti, y tots plegats ¡pap! cap a la terra de Canaan. Aixó de Canaan sembla que vulgui dir molt, y total no vol dir més que Egipte.

Aquella temporada a Egipte s' havian declarat en huelga 's fadrins forners y las marmayeras de la plassa; de modo, que 'l poble tenia fam; pero la fam quedava pel poble, que per lo que respecta a Faraon... ¡sí, jas, en Faraon era... en Faraon! Donchs es lo cas que la dona d' Abraham era una bona pelli, y per aixó abans d' arribar a las casillas de consums, lo pobre marit va comensar a sentirse una picor extranya al front, y va fer un sermó tremendo a la dona, quedant al cap-de-vall en que passarian per germans. Entran a Egipte, y Faraon, que va veure a la dona aquella, va pensar: — «Boeno; com que hi ha fam, me la menjo y en paus;— y envia al hostal ahont posava a buscarla. Abraham, que de por casi 's va fer una bruticia a las calsas, no va piular y torná a gratarse 'l front. Las hi van posar llargas, molt llargas, no s' acabavan may, pero es lo que 'l poca-vergonya deya: «Me las posa 'l rey, y son d' or!» y en efecte, 'l home cada dia rebia una pila de presents: boues, vacas, gallinas ab sabatas, ases, burros, ruchs y demés bestias que 's salvaren del diluvi.

Y Deu, que havia passat molts dias entretingent sent parenòsticis pera poder recordarse dels anys que tenia, va guipar lo que passava a la terra y al veure aquell desgabell, va esclamar tot cremat: — Ay voto... a Jo mateix! que ruch vaig ser d' inventar los homes; y portat de aquell arrebat, va anar a cercar la regadora del diluvi, tant depressa, que ensopegant ab lo violí d' un angel cego, caygué aixafante 's nassos: aquest incident lo va entretenir, y mentres los serafins corrian a ca 'l apotecari, ell reflexonava que havia promés no fer més diluviar; pero per aixó no li passá la rebequeria, y resolit a fer un càstich exemplar, va ferir a Faraon y tots los seus ab grans y terribles plagas, que la Biblia, ó siga en Moisés, no diu quinas fossin, dient motiu a que tornessin la dona a Abraham, ydantlos una estrada d' orellas, los desterrassin del poble.

Vosaltres, estimats germans en Jesús y sa tia, pensáreu, en vista de tot lo que va referit, que Deu quan era jove era un bárbaro; donchs vos equivoquéu: Ell, en sa divina sabiduria, en sa divina bondad y misericordia, y en tot lo demés que tingut diví, teya aquellas desgracias y ximpleries portat per la compassió que als homes tenia, puig perque 's fessin dignes d' anar al cel los castigaba ja en la terra dels pecats que havien comés, perque si no ho hagués fet aixís, no hauria sapigut com arreglarlo, per la rahó senzilla de que al fer las bestias y ànimas, se va descuydar de fer a nosaltres, es a dir, als capelladres, y per lo tant encara no se havia descuybert la mina del infern, que es plena de missas.

Y arreglat lo dupte, torném al assumpto: a pocas horas de allí 's dava aquell temps una guerra horrorossa en la vall de Siddim, que es lo mar Salat, y que per lo tant no sé com s' ho feyan pera batallar en lo mar: un tute de reys, contra un tute y pico; es a dir, quatre reys contra cinch. Y van guanyar los quatre, posant en fugida vergonvosa als reys de Sodoma y Gomorra, que van caure dintre uns pous de betum, que no diu la Biblia de qui fossin, pero que es de suposar que serian d' una societat internacional de llimpiabotas, que segons documents que s' han pogut trobat en la caixa municipal, se titulava La Internacional Llimpiabotera.

Los que van guanyar, mentres perseguian als fugitius, trobaren pel camí a Lot, aquell parent de Abraham, y li van clavar un fart de llenya: Abraham va saberho, y ab la lavativa ¡vull dir! 'l ajuda de Deu, armá als seus criats, que eran tres cents divuyt (ni un més, ni un menos) y ab ells no més va clavar la gran tunyina als quatre reys vencedors que havian espavilat a n' en Lot... ¡y tan cobart que semblava quan Faraon li va pendre la dona... no 't dich tinya!

Ab tot y aixó, lo bon Abraham estava tot tristot perque la dona no li paria cap fill, y era tanta la seva tristesa, que un dia, sense adonarsen, per compte d' anar a dormir ab la dona se ficá al lit ab una criada que 's deya Agar, y que la pobre va quedar agar-rada, es a dir, ab la panxa plena. Quan se n' enterá la mestressa, clavá una surra al seu marit, que als vuitanta sis anys, que allavors tenia, encara estava tan enjogassat, y va despatzar la raspas... Després, com que era molt bona dona, va pensar ab la manuscuet ab que Abraham havia portat banyas a Egipte, y en just agrahiment, aguantá que Agar tornés a ficárseli a casa, parint als pochos dias un marrech que 's va dir Ismael.

CAPELLÀ PRE-HISTÓRIC

LA VIDA AMERICANA

A falta de noticias de senació d' aquelles de caracter internacional, que no perden lo seu valor fora de son país, veig a ferlos una petita resenya de com passém la vida la generalitat de nosaltres.

Tots anem, ó millor dit, venim a n' aquest país de per conveniencia, atreta, la per ambició, ja per necessitat, ja per conveniencia, y al vindre tots portém la mateixa idea: fer diners.

Al vindre ¡ay la mare! lo que menos nos creyém es que aquí, no fermem las gossas ab llonganias, sino que nos arriban a castacular ab unass de 'l any de la Maria Castanya.

Arribem y tot es parlar y sentir parlar de mils, a tall de teuler.

Tro'ns un corredor de terrenes, que corrent se mor de gana, y tot es parlar de puchinchas, ab tantas mils ó millons de varas quadradas de terreno que valen mil, y al cap-de-vell, resulta que aquell terrenó está situat al polo sur, entre 's indios.

Y altre corredor de pretensions, tracta de fer y explotar un nou negoci, que l' ha de fer rich ab pochos anys, y quan se 'n adona ja troba que encara podrian ensenyarli a n' ell.

Al demati, azado, al miti dia, carn rostida, y a la tarde, rostit, y al dia següent, per variar lo mateix y 's demés dias la mateixa variació y aixís successivament.

Prou diuhem que 'l fill de Deu se va encarnar, no sé si hagués vingut aquí, si s' hauria re-encarnat.

En quant a diversions, es un fàstich. Per veure un fàstich de memoriquina, se pagan 50 centaus ó sigan 10 reis. ¡Quan me recordo d' aquell relat que gasta per pendre café y sentir el caste bondat!

Y 's llanguer! Un' altra sangonera.

A casa per 200 duros si així varen arrendar un poble, mobiliat, y ab una gran clientela. Jo, de un chorbótil, no pago cap ó sigan 20 pesos mensuals, y encara 'm diuhem que es tan barato.

Aixó es lo que trastorna a las femellas catalanes. Veure que a un mateix quarto hi tenen de cuynar, dormir, fregar y demés inconveniencias per 'l istí.

[Ay si fos possible arrossegar-se les cases del nostre país. Lluego no hi quedaria cap.

Això sí, de dos pesos a 'n amunt diria, tirin barra. Qui s'aborrisca més aquí, son los homes. Hem de fer de sastrers, de amos de llaves, de raspas, de cuyners, de rentadors y hasta de merje, moltes vegades.

ANTON PLÀ Y FERRANDO

Rosari a Novembre 1888.

LA BODA DEL LLEÓ

Començó lo historial, que passá quan las bestias van paria.

A dintre d'una nació hi havia un soberb lleó que tothom lo respectava, y un dia, sense pensarli, tothom va llegi al diari que 'l soberb lleó s' casava.

Al saberse això, las bestias dantes un senyó de miliestas é imitant a las personas, mil festes van prodigarli y van resoldre enviarli regalios y enhorabonas.

Y aixis tots los animals, panteras, tigres, tacaia, vacas, goscos, llops y gats, fent de sa polveta caberlas, li portaren fina perlas y la tresora més apreciada.

Fins un burro, un pobretó que 'n més d'alguna ocasió passant una mar d'apuras se 'n va al lit sense sopar, li porta un precíós collar que contia un milió de duros.

Lo lleó, molt orgullós d'aquell collar tant precíós que era molt ric y molt curro, pujá a dalt son pedestal, y assentantse al sitial diu lo que segueix al burro:

—Una idea 'n dona guerra. Hi ha é 'n allà la teva terra milionaria a troponal! Perque si no fos així no 'm portarian a mi aquestes regalios tan bons

Et un cas estrany que 't dich que per ell confós estich.— Y diu que 'l burro va di': —Que soch pobretó jo li abono; mes, senyor, lo que li dono ho he robat d' un meu vehi.

Aquest qüento é cixa historia, lector, que te 'n feig memoria no per portarme de curro, sols me serveix de torment, perque al mon hi ha molta gent que han fet lo que va fé 'l burro.

J. PONS CABBANTAS

CARTAS DE FORA

Breda 3 de Desembre de 1888

Estimat Director: Avuy, ab la ajuda de vosté, tinch ganas de distreure un xich als lectors de son periódich, fentlos cich cénims dels exámens de la escola pública de aquesta població.

Foren celebrats lo dia 25 del prásim passat, pero de una manera tan desordenada, que més que una exámena, semblava un mercat de galapés; allí s'hi van veure molts ben representadas la hipocresia y la ignorancia, que ceta molt de moda axi per tot.

Lo professor Sr. Meya va llobrirre sobre tot en la repartició de bofetadas; no se sol problema va ser tret ab excelsitud; fós va arribar al extrém de que un personalle dels profetsis se posá a dictar una regla de companyia, y quan lo Sr. Meya va sentir que las sentents que 'a dictavan no eran tal vegada las que son d'estables tenien estudias, va cridar (sense demorar dispensa):— No aquestas, y 'a posá a dictar ell mateix; voyent que tampoch ne surtia ab la ceba (vull dir la seva) baixa de la tarima, tal vegada per distreure al públich, s'ancará ab los alumnos més petits, y, jeh sorpresa! jeh satisfacció imensa! (aquí al que 'l Sr. Meya va llobrirre comenás a fer ganoytas y 'ls alumnos: «manos arriba, manos abajo, manos adelante, y manos atrás» y 'l públich cadauns una rialla en general; y sens dubte que 'l públich no sabia que 'l Sr. Meya fos un gironista tan cèlebre y va quedarre pasant de aquesta tan simplicitat assignatura, aplaudint, xriolant y cridant a la vegada.

Comati que ningú dona la més petita culpa als alumnos de las burradas que feren, sino al home gran compatriota de Sant Geni, al mestre.

Ten aixó fora qüestió acabada juntentse un número de veuhos y formant una escola laica, pero desgraciadament los interesaris no volen pendrer la molestia per comprendre que aquest és 'l únic modi de fer ilustrar las familias, temen tal vegada lo quedar malament ab tal ó qual pecconetico; y no veuhen que a dintre 'ls estudis carcos com lo de Breda, los alumnos passen los dies miserablement cantant oracions y essant rosaria, que tant rebaxen 'l avens del sigle del progrés.

Al mixayre y atreves carcos, ja 's agrada 'l retrés en la escuela, pero si en lloch de atrevesir aquelles personas que volen titularse liberals, cumplissen lo que aquest títol los ordena y treballassin per fer pas a la libertat, com es la seva obligació, no dich jo abont arribaríem.

Disposi de son afectuosit

CLÀ Y CATALÀ

Vilà de Castilvell 3 Desembre 1888

Amich Director: Sabrá que en aquest pobla havém tingut uns quinze dies los missionistas, y desde 'l primer moment fós al últim han dit deu mil postes dels periódichs, principalmente de La TRAMONTANA, dibant que tots los que la llegian eran una assassina, perque llegint aquest periódich no iximen a Deu, y no temen a Deu tampoch temen a la justicia, y por lo tant tampoch temian en fer una mort; y aconsejá als devots que quan lleguessin alguns dipòsits ab algun heretic que li llevessin una puyalada ó ganivetada, que encara que el mateix ja quedas perdonaus tots los que ho fassin, perque ferian un gran be a Deu.

Després digué als pares y mares, que quan un fill renegui que agüin un garrot y li trenquin un bras ó li encorria una costella. També digué que alló que fan molts casats de fer foch a la reculada, que no 's pot fer perque es un pecat molt gros, y per lo tant devia aprofitarse tot.

No li sembla, Sr. Director, que aquestos reverents, en lloch de pujar a la trona a inspirarse en 'l Esperit sant, asterian millor en la bojeria ó en una casa de correcció?

També sabrá que tenim un vicari molt trinxavoyre. Mentre los missionistas predicavan, dit vicari s'estava de guardia entre 'ls devots; y com tot d'un plégit un predicavre va dir una ignorancia que va fer riure a molta, lo vicari va dirigirse als que li semblá que veyan més fort, y 'ls digué:

—Al primer que torno sentir a puntadas de peu lo trech fora de la iglesia; ó sino 'l agafó y 'l trinxo.

Llevorras va haverli un poch de rebombori, pero no va ser res, y al dia següent van arregarle uns quantos tranquils armats ab ab varas de feres y altres ab mànecas, y 's van presentar a la iglesia sense dubte pera amenisar al vicari; pero per desgracia aquest va conecia las intencions que 'l amenassavan, y va induhir al rector a que 's posés al seu pústo, que ell no podia estar-ahi perque estava molt novel y tenie por que tota la tempestat cauria demunt de la seva sequena.

Disposi de son servidor y amich

ENCORRIGAT

REMEMDOS

CANTARELLAS BELINGUES

Suspensa que de mi soligan y otros que de ti saltarán, si per paga al camí s'tropan ja 't dich que farsin bon xap.

Morosa tiene que ser la tierra para claveris, y per fer patir un home no hi ha com trindre morenas.

En Enero no hay claveris porque los marchitas el hielo, ni lumbaqueta ni pebrata, maduritas, melosas, ni pesols.

No tengo padre ni madre ni quita se acuerde de mi, no más se 'n recorda lo saastre... perque li dech un vesit.

J. ARRIL

Diumenje va ferse la anunciada manifestació d'honor a Clavé, per la asociació de coros que porta 'l nom del insigne mestre y enardit liberal.

Com tenia cert carácter popular la manifestació, fou més concurrégué y entusiasta que la oficial; pero molt més ho hauria sigut, si a última hora la representació dels coros, mal aconsellats sens dubte per reaccionaria, no haguessen comés la torpesa de forsar a la retirada tots los elementos polítichs avançats que havian de pendre part en dita manifestació.

Y dihem que loo gran torpesa de las representats dels coros, per que havent ells mateixos invitat a las corporaciones republicanas y fins a La TRAMONTANA a pendre part en aquella manifestació, es absurdo creure que aquestos elementos, podian ni debian presentarse a la manifestació sense ostentar sa significació política, molt més tractantse de Clavé, figura que tant ó més figurá com a polítich que com a músich, epcar que en política no créa res y en música créa molt.

Lo que ha succébit aquesta vegada als coros de Clavé, es que volent semblar que feyan abtenció de la política, s'han fet instrument de la gent reaccionaria, que no poden sufrir que a las glorias musicals de Clavé s'hi pugan alegrir las de consegüent demócrata é impenitent y antich republicá.

EP

Es molt salat lo que ha passat als republicants ab lo monument a Clavé.

Quan ningú 's recordava del insigne mestre, ell, pensant en lo correligionari, remogueren la idea d' aixecarli un monument, li donaren forma, y gracias a son esforç se prengué la iniciativa, obrint suscripcions y allegant recursos.

Se realisa després de sis ó set anys aquella idea, y 'ls falsejadors d'opinions, los que no tenen més idea política que viure del presu-post, logran que de per tot los actes d'honor a Clavé se treguin a sos més íntims: amichs a sos correligionaris.

Si d' aixó no se 'n pot dir ingràtitud... Es que encara es cosa molt pitjor. Es una indecentada.

EP

Lo diumenje passat tornaren a son país las bandas militars francesas que han vingut a pendre part en lo concurs de bandas motivat per 'l Expositió.

Era consolador espectacle veure abraçarse soldats d' uns y altra nació, com sellant las co-rents de simpatia que avuy tendeixen a unir pobles y rasses a despit dels tirans, únichs sostenidors interesats del estúpid amor de patria, substituít ja avuy per 'l amor a la humanitat entera que sostenim los que no volém més fronteras que la fraternitat universal ni més lleys que las de libertat de tota la rassa humana.

Quan las guerras no siguin més que certamen y las lluytas de la inteligencia, sempre veurem agermanats y units los diversos pobles, com aquestos darrers dies ho han estat los soldats francesos y 'ls espanyols.

EP

Ja s'han obert las Cortes de la quarta legislatura de la segona temporada de govern fusionista dintre la restauració borbónica, y ja ha comenat lo galliner nacional a demostrar tal qual.

A la primera sessió, xafarranco electoral per las vice-presidencias.

A la segona, susto ministerial d'última hora per las reformas militars.

Y a la tercera, un tal Sr. Burell, ó Budells, perque va ferlos grunyar al Govern, llenes la potsa de la discordia entre la majoria, valiente de los tan remenadas y estantissas reformas militars.

Y aixó que encara no han entrat en campanya 'ls conservadors joaquimistas.

Lo gasto principal d'aquesta legislatura será d'árnica pels conservadors, medicina de sustos pels fusionistas... Y bolados per las instituciones.

EP

Lo general López Domínguez ha reunit a sos parcials poch després d' obrirse las Cortes, y 's ha dit poch més poch menos:

—Ja sabéu las mevas ideas. Donchs no tinch que dirvos res més sino que continúo sostenint las mateixas. (Y quin dimontri d'ideas serán las d'en Lopez Domínguez?) Ah, sí, son las ideas... de no tenirne cap. Y estar a la que salti.

EP

Per una qüestió d'etiqueta anaren a trompada los estudiants de nostra Universitat lo dimars de aquesta semana, al organissarse la professió cívica de las festes escolars.

¡Visca l'espanyollisme! Grans empenyos per las fútils y tomas qüestions d'etiquetas y en cambi no donar importancia a las qüestions d'ideas com la fracassada manifestació del dia de santa Isabel. Aixó es molt espanyol, pero encara es més ridícul.

EP

Ja s'ha trobat la fórmula d'aquest sufragi que se 'n dirá universal. Alegremons.

Ja sab lo Govern de quina manera 'ns farà la trampa.

EP

Lo Govern acaba de concedir títol d'excellencia al Ajuntament de Badalona. M'hi juro las betas dels calsetots de qualsevol excellentsim que 'ls badalonins preferirian que 'l Govern fos més excellent en rebastarlos de pagos.

Que es preciosa en lo únich que 's proba la major ó menor excellencia dels governants.

EP

Encara no se sab del cert si la tancada de la Exposició Universal, que 's farà diumenge vinent, serà de per riure o si anirà de serió.

Nosaltres seguim creient que serà tot lo que vulguin menos una cosa formal.

Que no es pas qüestió d'última hora l'anar a canviar de sistema.

En Sagasta es lo gran home de las fórmulas. Lo general Cassola no tranzigeix més que reproduhinse sos projectes en aquesta llegislatura.

Y sos contraris no volen tranzigir més que retirantse dits projectes.

Donchs en Sagasta contenta a tots. Com pot ser això: dirán vostés.

Molt senzill: se reproduheixen los projectes... ab la condició de retirarlos un altre dia.

Qué diuhen, que això no es serietat? Pero es fer política.

Que es precisament de lo únic que 's tracta.

La esposa del ex-general francés Boulanger ha sollicitat lo divorci, fundantse en la conducta escandalosa de son marit, que 's presenta en públic ab las sevas queridas.

Ja vaig ara comprenent quinas qualitats té en Boulanger pera aspirar a dictador.

Es de la fusia dels reys... en materia de moralitat.

Ultimament han sigut denunciats los periódichs *La República*, de Madrid, y *El Mensajero*, de Vilanova y Geltrú, ab dos federals.

Y ab tan plausible motiu los possibilistas continen entonant alabansas al liberal govern d'en Sagasta.

Viva Santa Benevolencia!
Y Santa Pasteleria possibilera.

La escola laica de Llagostera Miguel de Cervantes celebrará sos examens demà dissapte, prometent l'acte esser extraordinariament concorregut, vist lo gran éxit que tingueren los darrers fets pels mes de Juliol d'aquest any.

Llagostera, com a part que forma del liberal Ampurdà, es dels pobles abont la llana de clatell no hi arrela.

També li mateix dissapte celebra una notable vetllada l'Ateneo vilassanés de la classe obrera, de Vilassar de Mar en la que per atecuoosa invitació de aquella Junta anirà a pendrehi part nostre director J. Lluana.

Per tot arreu fructifixa valenta la saba del progrés y la civilitació.

¡Avant sempre!

UN SQMNI

Tot solet dintre mon llit
(puig no dormo ab companyia)
vareig somnar certa nit
que ficat dintre un travessí
vaig empendre un viatge lluhit.

Vaig anà al cel; en Peret
prompte las porta m'obrí,
y 'm digué 'l pobre velliet:
—No vulgas quedaris aquí;
vestin, no sigas simplet.
Aquí sols entran criatures
y vells que 's baba 'la cau;
tindrás càstich si murmuras,
no podrás fer may serar
ni contar las aventuras.
Aquí dalt lo Pare-estern,
bil men, no està per cassons
y ex més toust que 'l Govern.
—Gracias, donchs; no vull rahons
y me 'n vaig cap al infern.

Arribo allí, un diable gras
y vermell m'obrí la porta.
—Se pot parlar ab Satanàs
vaig dirli, y ab veu molt forta
respongué:—Allí 'l trobarás.
—Que volíeu?—me preguntá
aquell dimoni basayut.
—Que 'm digoú, —vaig contestá,
—sense ferhi cap embut,
si aquí dintre he c' hi está.
—(Si estimo be, m' has preguntat)
home ¡que no ho endevinas!
que no 'm miras rodejat
de flameschs y basilarinas
clamant la llibertat?
Aquí noy, tot es brometa,
no verás may coras tristes.
Si l'aguardas mitja horeta
vindrán totas las modistes
a tocar-te la barbeta.
Aquí no hi venen llanusa,
ni polítichs, ni farsants.

y 's alcaldes patiflorts
lo mateix que 's capellans
may serán per mi volguets.
—Aquí 'm quedó vaig cridar;
los dimonis m'aplaudrán
y aital que vaig observar
que las modistes sortiran...
ab pena 'm vaig despertar.

J. M. BERNIS

La capella Castro, rector de Olavarría (Buenos Aires), autor del asnesinat de la que fou sa esposa y de sa propia filla, com ja havem dit en LA TRAMONTANA, acaba de ser condemnat a mort pels tribunals de La Plata.

En la sentència se disposa que sia penjat dintre sa presó, puig «no 's pot concedirhi l'honor de ser fusellat per soldats a un tan horrible criminal.»

Decididament los sacramentecas de sotana van a deixar molt endarrerat a tots los de la classe que no tenen lo grau de reverents.

L'altre dia anavan en lo tren cap a Manresa un capella necodalista y un ex-cabecilla lleal, y comensaren é cridar y a amensassarse pel camí, que foren la diversió dels passatgers que ab ellis anavan, que ja 's creyan veure algo semblant, si be a la menuda, a lo succedirhi en nostre Teatro del Olimpo, lo dia de Sant Carlos Burro-seu.

A Tarrasa lo reverent va baixar, per no tindre de fersé a mossogades contra son amic... en absolutisme.

Y luego dirán que llops ab llops no 's mossogan...

Van reunirse l'altre dia 's carcas de Madrid, y ja s' enredaren a tropadas un necodalista de la classe de reverents y un lleal de castense sotans.

Lo qui vulga examinar
sis carcondas capanyola,
que me 's procuri aluntar
per desautir, que ells tot sols
situatun s' hen d' acabar.

La msjordona del rector de Miranda pateix d'una enfermetat que li infla 'l ventre de tal modo, que ja está a punt de rebentar.

Per una temporada ha deixat lo poble, y ja se sab que d' aquí a sis ó set setmanas, que hi tornarà, estará curada.

La pega es que abans d' un any ja torna a estar inflada de la mateixa enfermetat, quin remey no logra may fins als nou mesos justos de comensada.

¡Quin poch cuydado a beure cervesa!

Lo rector de la Moisosa ha portat als Tribunals als feligresos sobre no sé qué diu que li feren malbé al hort, y n' ha sortit de la justícia ab las mans al cap, tenint de pagar los gastos de la causa, per lo qual actualment está donat a trenta mil diables.

Fos molt menos venjatú
lo rector de la Moisosa,
y la justícia ditjose
no li tocará 'l viu.

A costa de molts traballs y molestias, ha lograt exclaustarse una monja de Santiago de Galicia; mes quan ha snat pera reclamar lo dot que segons la llei tenian de tornarli, li han dit que ¡son verdas!

Aixó té la gent d' iglesias.
En materia de quartos, ni Cristo es capás de ferlos retornar un centim.

Un sagristá de Viscaya derretia cera en una caldera ajudat de no sé quin líquit espirituós, quan inflamantsehi la caldera se li ensengué son vestit y morí a las pocas horas.

No fossin tan llepols en pulirse la cera que 's devots donan pels sants, no serian víctimas de tals miracles.

Un jesuítas instiga a uns deixebles seus pera que rebentin a un venedor de Biblias pegants, y entre tots lo despullan, li pegan, lo maltractan, li prenen lo género y li creman, y després lo jesuítas balla demunt de las cendras dels llibres.

Va l'asumpto als tribunals, y la Audiencia de Bilbao sobresseche la causa, enviant lo jesuítas al jutjat municipal de Valmaseda pera celebrar judici de faltas.

Si aquest cas hagués passat al revés, es a dir, si 'l protestant hagués atropellat al católich, a lo menos tenia que gratarse uns dotzens d' anys a presiri.

Donchs aixó es alló que 'n diuhen *Igualtat devant la llei*.

Un feligrés de Córdoba ha fet tornar tres mil pessetas a la caixa municipal baix secret de confesió.

Es un gust lo ser lladre y católich.

Sempre un té la proporció de poder arrepen-tirse.

Y tornar a comensar ab tota tranquilitat.

CANTARELLAS

Ara diuhen que 'l Anton
está molt enrabiat
perque de fer tan lo carca
s' ha quedat encarcerat.

Demà en lo globo cautiu
m' enlaré de segur
y per fugir de la sogra
trenco la corda... y abur.

Si es vristat que hi ha Deu
y té un poquet de sanderi,
lo primer que se li fer
es canbiá 'l teu ministeri.

VAL

XARADA

LOS DEPENDIENTES DE «EL SIGLO»

Son molts que 's pensan—que en 'questa casa
la dependència—hi ha dos mesos be,
pero nosaltres—que hi estém dintre
sia que aixó diuhen—no 'l hi dibhem re.
Llegeix un rato—y sabrás prompte
lo esclaus que dintre—nos fan castar;
l' hora d' entrarhi—ja tenim molta
si sigü hi arribá—¡inch minutos tart.
Un cop se 's diuhen—comar se 's priva
com també 'l seure—ni di un sol mot;
tenim uns tipos—que 'n diuhen *queses*
que tots vigilan—com a burros.

Si al treure un càlcul—ó al té un asientto
un s' equivoca—com fácil es,
li clavan multa—mala negada!
y se la cobran—al cap del mes se 's priva

Si una camisa—ó algun dos quatre
allí a la casa—volém comprar,
hem de pagarho—al preu dels altres
que per cert diuhen—que tot va car.

Quan la diada—dels Reys n' arriba
tres nix ens toca—fer de total,
venant joguinas y tonterias
y se la cobran—al cap del mes se 's priva

Aquí 'l que guanya—bonas mesadas
es lo tres menos—la res de bó;
molta importancia—y molt tó 's dona
com vulguent dirne—¡Aquí estoy voi!

Mes ¡ay! nosaltres—no 'n guanyem gayre
y 'm venen justos—per passá 'l mes,
aném molt macos—fem molt lo grande
y a la butxaca—no hi portém res.

J. STARANNA

SOLUCIONS

A LAS GAMBIAS DEL NÚMERO PASSEY

ENDEVINALLA.—PUSSES.
BORNO.—M. Cap. Manuel. Pp. I.

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 6

Almanach de La Tramontana

PER L' ANY 1889

Calendari Republicà de la Revolució Fran-cesa, ab tots los datos que 'l fan més interessant. Colecció de traballs de tota mena, ab profusió de dibuixos de varios reputats artistas y dos preciosos cromos alegórichs a sis tintas representant l' un *¡Pas a la Libertat!* y l' altre *Situació política d' Espanya*.

BO UN RAL PREU

BOHICR Y BARATO UN RAL INVEROSÍMIL

25 % de rebaixa als corresponals.